

Розвиток професійного мовлення на уроках української мови як іноземної

Муляр І. В.

*доц., к. філол. н., доцент кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
м. Дніпро, Україна
e-mail: imuliar5@gmail.com*

У нових реаліях, пов'язаних з війною, постало питання організації ефективного дистанційного навчання, яке передбачає швидку адаптацію освіти до нових умов. Щоб забезпечити неперервність у навчальній діяльності, на сьогодні науковці розробляють широкий спектр навчальних матеріалів, інструментів для створення цифрового навчального контенту, доступного в інтернеті, який полегшує процес здобуття знань, сприяє кращій взаємодії викладачів та студентів. Наразі викладач є наставником, який повинен координувати пізнавальний процес, постійно удосконалювати зміст дисципліни, яку він викладає, підвищувати творчу активність і кваліфікацію відповідно до нововведень. Дистанційна форма навчання дає необмежені можливості в забезпеченні найсучаснішими навчально-методичними матеріалами. Водночас є потреба у створенні навчальних посібників та підручників, які б допомагали іноземним студентам опановувати фахові реалії і поняття, набувати фахового досвіду, розвивати комунікативні навички взаємодії в майбутній професійній сфері. Під час навчання української мови як іноземної на певному етапі викладачеві потрібно акцентувати увагу на розвитку професійного мовлення студентів відповідно до обраної галузі. Тому майстерністю викладача є створення мовленнєвих ситуацій, які сприятимуть удосконаленню професійної мовної компетенції іноземців, виходячи із комунікативних потреб майбутніх фахівців.

Наближаючи навчання до реальних умов, сучасні дослідники віддають перевагу реалізації комунікативного підходу до навчання [1-2], тому більшість

часу на заняттях приділяють розмовним практикам. Студентів насамперед ознайомлюють із низкою етикетних формул для ввічливого початка, перебігу та завершення спілкування, навчають, як правильно презентувати себе, відрекомендуватися відповідно до етичних вимог тощо [3, с. 95-97]. Прийомами реалізації цього процесу можуть бути ситуативні діалоги, бліцпитання, рольові ігри, змістом яких будуть змодельовані ситуації майбутньої професійної взаємодії, оформлення презентації своєї майбутньої діяльності (бажано зі звуковим коментарем), відеороликів, відеомайстер-класів тощо) [4]. Важливим також є поступове знайомство з відповідними мовними зворотами, укладання словника професійної лексики та термінів, підготовка невеличких повідомлень з новою інформацією з фахової проблематики, розповідь про перспективи майбутньої професії, підготовка коротких відповідей на запитання, сприймання на слух мовлення фахівців під час перегляду відео або слухання аудіозапису з потрібною інформацією та перевірка її сприймання, робота з науковими фаховими текстами, підготовка рефератів тощо. Усі ці види робіт потребують творчого осмислення, продумування змісту та чіткої структури, вміння поєднувати традиційних методів навчання зі специфічними прийомами для дистанційної освіти.

Застосування різноманітних розмовних практик та інших творчих завдань сприятимуть розвитку культури фахового мовлення та спілкування; формуватимуть уміння і навички правильного і переконливого мовлення відповідно до запропонованих ситуацій, характерних для фахової діяльності; уміння будувати висловлення з фахової проблематики та презентувати себе як кваліфікованого фахівця і майбутнього професіонала впродовж усього завдання; уміння взаємодіяти відповідно до ситуації спілкування, здійснювати самооцінювання власної діяльності. Усі ці вміння і навички є досить важливими складовими для майбутніх фахівців.

Отже, під час віртуально-мережевого навчання, викладач, використовуючи сучасні інтерактивні технології на додаток до традиційних,

має змогу здійснювати якісно новий підхід до навчання іноземних студентів. У такому разі цей процес стає цікавим, індивідуалізованим та ефективним.

Література:

1. Ковтун О.В. Комунікативний підхід у мовній освіті: діахронічний аналіз. *Наука і освіта*. № 7. 2011. С. 50-54.
2. Муляр І. В. Усномовні завдання на практичних заняттях з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення. *Міжнародний науково-методичний семінар «Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам»: м-ли семінару, м. Харків, 25 лютого 2021 року*. Харків: ХНАДУ, 2021. с. 112-114.
3. Муляр І.В. Формування навичок мовного етикету під час навчання української мови як іноземної. *Міжнародний науково-методичний семінар «Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам»: матеріали семінару, м. Харків, 24 лютого 2022 року*. Харків: ХНАДУ, 2022. С. 95-97.
4. Світлик М. Д. Ігрові вправи та рольові ігри – ефективні методи викладання української мови як іноземної. *Актуальні проблеми викладання української мови як іноземної: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 19 квітня*. Білоцерківський НАУ, 2019. С. 64-67.

**Формування міжкультурної компетентності під час вивчення дисципліни
«Історія та культура України» в умовах дистанційної освіти**

Прилуцька Л.А.

*к. іст. н., доцент кафедри мовної підготовки
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
м. Харків, Україна
e-mail: kafmp@ukr.net*

В сучасному світі глобалізація і міжнародний обмін знань стають дедалі більш важливими. Вивчення іноземними студентами історії та культури інших країн сприяє розвитку міжкультурної компетентності. Міжкультурна компетентність – це здатність сприймати, розуміти і взаємодіяти з представниками інших культур, розширюючи свій горизонт і збагачуючи власний світогляд.

Сьогодні Україна у стані повномасштабного збройного конфлікту і саме вивчення цієї дисципліни не лише репрезентує нашу державу світовій спільноті, а й допомагає іноземним здобувачам вищої освіти зрозуміти